

**Proef-
lessen**

Spelling

Handleiding • Groep 6 • Blok 4

Picto's

Deze opdracht doe je als je tijd hebt.

Deze opdracht doe je alleen.

Deze opdracht doe je samen.

Deze opdracht doe je in een groepje.

Deze opdracht doe je met de hele klas.

Dit is een bewegingsopdracht.

Deze opdracht schrijf je op een blaadje.

Knipstrategie

Luisterstrategie

Onthoudstrategie

Ook-zo-strategie

Regelstrategie

Werkwoord

Blok 4 Differentiatie

Cheeta-opdracht

De cheeta-opdracht is een extra opdracht aan het eind van elke les, in te zetten als tempodifferentiatie.

Herhalen en toepassen

Leerwerkschrift

Spel 1 De leerlingen spelen woordenbingo. Het woordbeeld wordt zo verder ingeprent.

Spel 2 Leerling 1 kiest een woord uit blok 4 en zoekt de letters van het woord in de letterdoos. Bij woordpakket 15 kun je de leerlingen een blanco letter laten gebruiken als apostrof. Door met de letters te puzzelen tot ze een goed woord hebben, oefenen de leerlingen de schrijfwijze en wordt het woordbeeld ingeprent.

Spel 3 De leerlingen maken samen een verhaal door steeds een zin te maken met een woord uit blok 4. De zin moet passen bij de vorige zin. Op deze manier herhalen ze nog eens de woorden in een context.

Leerwerkschrift Maat

Spel 1 De leerlingen maken voor elkaar een wordslinger. Laat de leerlingen vier woorden kiezen die ze moeilijk vinden. Door het oplossen van de wordslinger oefenen ze de goede schrijfwijze en wordt het woordbeeld versterkt.

Spel 2 De leerlingen versterken het woordbeeld door het maken van een memoryspel met acht woorden uit blok 4. De woorden komen als volgt op de kaartjes: woordpakket 13: woordenboekvorm + werkwoord in *verleden tijd* meervoud; woordpakket 14: woordstukje + ook-zo-stukje *ig* of *lijk*; woordpakket 15: woord met *apostrof* + woord voluit; woordpakket 16: woord + verkleinwoord met *je* of *pje*.

Spel 3 De leerlingen doen een woordenspel. De spelleider noemt acht woorden uit blok 4. De andere leerlingen schrijven de woorden op en controleren dit samen. Hierdoor wordt het woordbeeld ingeprent.

Pluswerk

Woordpakket 13

In opdracht 1 bedenken de leerlingen voor elk rijtje zes werkwoorden: met letterrover, letterzetter, stam op z, stam op v + letterrover en schrijven daarna de ik-vorm op. Hiermee breiden ze het woordpakket uit en passen ze de spellingregels toe. In opdracht 2 maken ze de werkwoorden af in *verleden tijd* meervoud en in opdracht 3 maken ze een puzzel door de goede vorm van het werkwoord in te vullen.

Woordpakket 14

In opdracht 1 maken de leerlingen zes woorden met de ook-zo-stukjes *ig* en *lijk* door uit elk rijtje de stukjes bij elkaar te zoeken. Ze versterken zo het woordbeeld. In opdracht 2 schrijven de leerlingen de woorden op stemtrappen en ontdekken dat de ook-zo-stukjes altijd op een lage (onbeklemtoonde) trede komen te staan. In opdracht 3 maken de leerlingen zelf een puzzel.

Woordpakket 15

In opdracht 1 bedenken de leerlingen woorden met *apostrof* die in de zin passen. Ze oefenen de betekenis en de schrijfwijze van woorden met *apostrof*. In opdracht 2 schrijven ze een kort verhaal met acht woorden met *apostrof* erin verwerkt. In opdracht 3 schrijven de leerlingen de woorden met *apostrof* voluit en leren ze dat de *apostrof* voor verschillende letters kan staan.

Woordpakket 16

In opdracht 1 geven de leerlingen aan van welke woorden een verkleinwoord gemaakt kan worden en schrijven ze deze verkleinwoorden op. In opdracht 2 bedenken de leerlingen zelf zes woorden die eindigen op d en zes woorden die eindigen op t die je kunt verkleinen. Door zelf een kort verhaal in geheimschrift te schrijven, passen de leerlingen in opdracht 3 de regels toe.

Mijn Pakket

Voor elk woordpakket kunnen leerlingen extra oefenen. De leerling oefent op eigen niveau, afhankelijk van de resultaten. Zie de handleiding Leerlingsoftware in de cockpit onder 'jaaroverzicht'.

Wp13 Les 1 Werkwoordspelling

Lesdoel

- De leerling leert de verleden tijd meervoud van werkwoorden schrijven.

Lesvoorbereiding

- Bekijk woordpakket 13.
- Zet les 1 klaar op het digibord.
- Combinatiegroep: print de start- en afsluitopdracht bij deze les.
- Preteaching*: zie de aanwijzingen bij Extra instructie.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat
- combinatiegroep: printblad Start- en afsluitopdracht

Woordpakket 13

Les 1

Werkwoordspelling

• Ik leer de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden schrijven.

	pv ev	pv mv
stam → ik-vorm	stam	stam
ij/hj/zj-vorm: ik-vorm + t	ij/hj/zj-vorm: ik-vorm + t	ij/hj/zj-vorm: ik-vorm + t
ik-vorm + de/te (1 kofschip)	ik-vorm + de/te (1 kofschip)	ik-vorm + den/ten (1 kofschip)

Werkwoorden

hopen wij/jullie/zij hoopten	schatten wij/jullie/zij schatten	goolen wij/jullie/zij gooiden	melden wij/jullie/zij meldten
stoppen wij/jullie/zij stopten	pesten wij/jullie/zij pestten	reizen wij/jullie/zij reisden	wenden wij/jullie/zij wendden
klappen wij/jullie/zij klapten	feesten wij/jullie/zij feestten	gelooven wij/jullie/zij geloofden	verbranden wij/jullie/zij verbrandden
knikken wij/jullie/zij knikten	haasten wij/jullie/zij haastten	schrobben wij/jullie/zij schrobben	vermoeden wij/jullie/zij vermoedden
ontwaken wij/jullie/zij ontwaakten	verwoesten wij/jullie/zij verwoestten	schreeuwen wij/jullie/zij schreeuwden	besteden wij/jullie/zij besteedden

De verleden tijd meervoud: wij-, jullie- en zij-vorm

De persoonsvorm staat in de tegenwoordige of in de verleden tijd. De persoonsvorm kan enkelvoud of meervoud zijn.

Je kunt vaak horen dat het verleden tijd is: de persoonsvorm meervoud eindigt op **ten** of **den**.

tegenwoordige tijd (= nu)	verleden tijd (= eerder)
wij/jullie/zij hopen	wij/jullie/zij hoopten
wij/jullie/zij goolen	wij/jullie/zij gooiden

Soms kun je niet goed horen of er **ten** of **den** achter komt in de verleden tijd meervoud. Gebruik dan als hulpmiddel '1 kofschip'.

- 1 Luister naar de woordenboekvorm in je hoofd.
- 2 Welke klank hoor je voor /un/? Dat is de laatste klank van de stam.
- 3 Is de laatste klank een medeklinker in '1 kofschip': dus de klank /k/, /t/, /d/, /n/ of /p/? Of is het een werkwoord met ch ('1 kofschip') zoals lachen of juichen?
- Ja? Je schrijft ik-vorm + te
- Nee? Je schrijft ik-vorm + de

Voorbeeld:

woordenboekvorm	laatste klank stam	wel in '1 kofschip' → ik-vorm + ten	niet in '1 kofschip' → ik-vorm + den	ik-vorm + ten/den	vt meervoud
klappen	/p/	X		klap + ten	klapten
pesten	/t/	X		pest + ten	pesten
schrobben	/b/		X	schrob + den	schrobben
melden	/d/		X	meld + den	meldden

- 1 Bekijk samen het woordpakket en de schrijfaanwijzing.
- 2 Vul de woordenboekvorm, de laatste klank van de stam en de ik-vorm in.

Of het **ten** of **den** is, weet je door de laatste klank van de stam.

De stam = /geelovem/.

De /v/ zit niet in '1 kofschip'.

De verleden tijd is dus geeloveden.

1 Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.

2 Leerling 2: kies een werkwoord en lees die voor.

3 Leerling 1: vul de woordenboekvorm in.

Vul daarna de laatste klank van de stam tussen /.../ strepen in.

En de ik-vorm.

4 Doe dit met nog vier werkwoorden.

5 Ruil om en doe hetzelfde met vijf andere werkwoorden.

6 Kijk samen na en verbeter.

Meerdere antwoorden mogelijk.

- 3 Vul de verleden tijd van de wij-vorm goed in.

- 1 Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.
- 2 Leerling 2: kies een woordenboekvorm en lees die voor.
- 3 Leerling 1: zeg de stam van het werkwoord. Bedenk of die klank wel of niet in '1 kofschip' zit: wel → ik-vorm + ten, niet → ik-vorm + den.
- 4 Doe dit met nog vier werkwoorden.
- 5 Ruil om en doe hetzelfde met vijf andere werkwoorden.
- 6 Kijk samen na en verbeter.

Meerdere antwoorden mogelijk.

- 4 Maak zinnen in de verleden tijd.

- 1 Kies vijf werkwoorden uit het woordpakket.
- 2 Maak met elk werkwoord een zin in de **verleden tijd**. Gebruik in je zin wij, jullie of zij.

Voorbeeld: Wij geloofden je echt!

Meerdere antwoorden mogelijk.

Lesinhoud

10

Introductie

- Laat de leerlingen enkele werkwoorden noemen. Ze maken er een zin mee. Bespreek samen of het werkwoord in de tegenwoordige of verleden tijd wordt gebruikt en vraag naar de vorm (ik-, jij-, hij/zij/het- of wij/jullie/zij-vorm).
- Ga naar het digibord en doe de oefening(en).
- Bespreek kort het leerdoel met de leerlingen.

Instructie

- Kijk samen naar de schrijfaanwijzing en laat deze voorlezen. Bespreek de voorbeelden.
- Bekijk samen met de leerlingen om welke letters uit 't kofschip het gaat. (Het gaat om de medeklinkers. Werkwoorden waarvan de laatste klank van de stam een medeklinker uit 't kofschip is: t, k, f, s en p, krijgen in de verleden tijd ten.) Wijs er ook op dat werkwoorden met ch altijd de ik-vorm + ten krijgen in de verleden tijd.
- Besteed aandacht aan de afkortingen van verleden tijd (vt) en tegenwoordige tijd (tt).
- Vertel de leerlingen dat ze deze les de verleden tijd van werkwoorden op ten en den leren schrijven. Geef aan dat er ook werkwoorden zijn waarbij de verleden tijd anders wordt gevormd (zoals lopen – wij liepen of kijken – wij keken). Deze werkwoorden komen later aan de orde (woordpakket 17).
- Laat enkele leerlingen in eigen woorden vertellen welke stappen ze moeten volgen bij het vormen van de verleden tijd meervoud. Hoe werkt 't kofschip?
- Doe de oefening(en).
- Bekijk en bespreek met de leerlingen de woordpakketwoorden.
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.
- Wijs op de poster deze spellingcategorie aan.

10

Verwerking

Opdrachten zijn gelijk voor het leerwerkschrift en het leerwerkschrift Maat.

Opdracht 2 De leerlingen vullen de woordenboekvorm, de laatste klank van de stam en de ik-vorm in. Ze oefenen de eerste stap uit de schrijfaanwijzing.

Opdracht 3 De leerlingen oefenen verder met het schrijven van de verleden tijd van werkwoorden door naar de laatste klank van de stam te luisteren en te bepalen of er in de verleden tijd ten of den achter komt.

Opdracht 4 Door het maken van vijf zinnen met werkwoorden uit het woordpakket passen de leerlingen verleden tijd van werkwoorden in meervoudsvorm toe in een betekenisvolle context.

5

Reflectie

- Doe de reflectieoefening(en) op het digibord.
- Vraag de leerlingen bij welke werkwoorden ze het moeilijk vonden om de verleden tijd te maken. Laat ze ook uitleggen waarom.

Extra instructie / differentiatie

Preteaching

Laat leerlingen om de beurt een werkwoord uit het woordpakket uitbeelden. De anderen raden het werkwoord en zeggen het in de wij-vorm tegenwoordige tijd en in de wij-vorm verleden tijd. Bespreek met de leerlingen wat het verschil is tussen tegenwoordige en verleden tijd.

Instructie

NT2

Bekijk met de leerlingen het woordpakket. Bespreek de betekenis van de werkwoorden. Laat werkwoorden die uitgebeeld kunnen worden, zien. Noem een woordenboekvorm en de leerlingen maken er een zin mee in de wij-vorm verleden tijd. Welke drie werkwoorden vinden ze nog lastig? De leerlingen schrijven die werkwoorden met betekenis en een zin op.

Opdracht 2

Leerwerkschrift Maat

Laat de leerlingen het woordpakket erbij houden.

Opdracht 3

Spellingsterk

De leerlingen maken ook een zin met het werkwoord in de verleden tijd.

Opdracht 4

Spellingsterk

Stimuleer de leerlingen om van de zinnen één verhaal te maken.

Compactroute

Opdracht 4.

Combinatiegroep

Startopdracht combinatiegroep

De leerlingen geven aan welk werkwoord in de zin past en of het de wij-, jullie- of zij-vorm is. De werkwoorden staan in de verleden tijd.

Afsluitopdracht combinatiegroep

De leerlingen vullen de goede werkwoordsvorm in.

Wp13 Les 2 Werkwoordspelling

Lesdoel

- De leerling oefent de verleden tijd meervoud van werkwoorden.

Lesvoorbereiding

- Bekijk woordpakket 13.
- Zet les 2 klaar op het digibord.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat

Woordpakket 13 Les 2

Werkwoordspelling

- Ik oefen de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden.

Schrijf(aanwijzing)
tegenwoordige tijd (tt) = nu
verleden tijd (vt) = eerder
Gebruik 't **kofschip** om te weten of de verleden tijd meervoud **ten** of **den** krijgt.
De laatste klank van de stam zit in 't **kofschip** →
ik-vorm = **ten** (wij **klopten**).
De laatste klank van de stam zit niet in 't **kofschip** →
ik-vorm = **den** (jullie **verbranden**).
Werkwoorden met een ik-vorm op **eh** horen ook bij 't **kofschip**.

1 Maak het schema af

- Kleur de laatste klank van de stam.
- Vul de ik-vorm in.
- Zet de wij/jullie/zij-vorm in de **verleden tijd**.

woordenboekvorm	ik-vorm	wij-vorm (vt)	jullie-vorm (vt)	zij-vorm (vt)
pesjen	ik <u>pest</u>	wij <u>pesten</u>	jullie <u>pesten</u>	zij <u>pesten</u>
verwoesten	ik <u>verwoest</u>	wij <u>verwoesten</u>	jullie <u>verwoesten</u>	zij <u>verwoesten</u>
gelojen	ik <u>geloof</u>	wij <u>geloofden</u>	jullie <u>geloofden</u>	zij <u>geloofden</u>
stopjen	ik <u>stop</u>	wij <u>stoppen</u>	jullie <u>stoppen</u>	zij <u>stoppen</u>
schatten	ik <u>schat</u>	wij <u>schatten</u>	jullie <u>schatten</u>	zij <u>schatten</u>

2 Wat is de persoonsvorm en de woordenboekvorm in de zinnen?

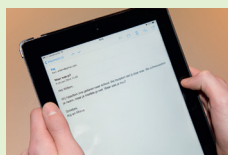
- Onderstreep de persoonsvorm in de zinnen.
 - Vul de woordenboekvorm achter elke zin in.
- Schreeuwden jullie zo hard toen de bom ontplofte? schreeuwen
 - Wij vermoeden al dat het een leugen was. vermoeden
 - Ze goiden een sneeuwbal naar de buurman. goiden
 - Mijn zusjes hoopten op een witte kerst. hopen

- Na het concert klopten de mensen heel hard voor de zanger. kloppen
- Jij en mijn moeder reiden zeker met de trein naar Amsterdam? reizen
- Ze verbrandden de brieven van mijn ex-vriendje. verbranden
- Mijn broer en ik verden ons tot de agent voor meer informatie. worden

3 Schrijf een e-mail aan een vriend of vriendin.

Gebruik ten minste zes werkwoorden uit het woordpakket in de **verleden tijd**. Kies de wij/jullie/zij-vorm.

Meerdere antwoorden mogelijk.

LEERWERKSCHRIFT blz. 7 – 8

Woordpakket 13 Les 2

Werkwoordspelling

- Ik oefen de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden.

Schrijf(aanwijzing)
tegenwoordige tijd (tt) = nu
verleden tijd (vt) = eerder
Gebruik 't **kofschip** om te weten of de verleden tijd meervoud **ten** of **den** krijgt.
De laatste klank van de stam zit in 't **kofschip** →
ik-vorm = **ten** (wij **klopten**).
De laatste klank van de stam zit niet in 't **kofschip** →
ik-vorm = **den** (jullie **verbranden**).
Werkwoorden met een ik-vorm op **eh** horen ook bij 't **kofschip**.

1 Maak het schema af

- Kleur de laatste klank van de stam.
groen = in 't kofschip
rood = niet in 't kofschip.
- Zet de wij-jullie/zij-vorm in de **verleden tijd**.
Kijk goed naar het voorbeeld.

woordenboekvorm	laatste klank stam	ik-vorm	wij/jullie/zij-vorm (vt)
pesten	/j/	<u>pest</u>	<u>pesten</u>
verwoesten	/j/	<u>verwoest</u>	<u>verwoesten</u>
geloven	/f/	<u>geloof</u>	<u>geloofden</u>
stoppen	/p/	<u>stop</u>	<u>stoppen</u>
schatten	/t/	<u>schat</u>	<u>schatten</u>

2 Kleur de vetgedrukte werkwoorden in de zinnen.

Schrijf achter elke zin de woordenboekvorm.

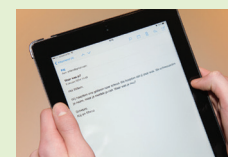
Kies uit: **wij-vorm = groen** | **jullie-vorm = geel** | **zij-vorm = paars**

- Schreeuwden** jullie zo hard? schreeuwen
- Wij **vermoeden** dat al. vermoeden
- Mijn zusjes **hoopten** op een witte kerst. hopen
- Na het concert **klopten** ze heel hard. kloppen
- Jullie **reiden** met de trein? reizen
- Jullie **verbranden** de brieven. verbranden
- De kinderen **knikten** met hun hoofd. knikken

3 Schrijf een e-mail aan een vriend of vriendin.

- Gebruik vier werkwoorden uit het woordpakket in de **verleden tijd**.
- Kies de wij/jullie/zij-vorm.

Meerdere antwoorden mogelijk.

LEERWERKSCHRIFT MAAT blz. 7 – 8

Lesinhoud

5

Introductie

Ga naar het digibord en doe de oefening(en).

- Herhaal kort hoe je tot de verleden tijd van het werkwoord komt. Laat een leerling de verleden tijd maken van het werkwoord *vermoeden*. Vraag hem hardop 't kofschip toe te passen.
- Bespreek kort het leerdoel met de leerlingen.

Instructie

- Bespreek nog eens 't kofschip. Vraag waar je naar moet kijken als je 't kofschip toepast. (naar de laatste klank van de stam) Vraag ook waarom je niet naar de laatste letter van de ik-vorm kijkt. (De ik-vorm eindigt soms op een andere letter dan de stam.) Bekijk samen een paar lastige werkwoorden zoals *geloven* (v-f) en *reizen* (z-s).
- Wijs de leerlingen erop dat werkwoorden met een stam die eindigt op ch, ook bij 't kofschip horen: de ch vormt één klank, die in 't kofschip zit.
- Noem een aantal woordpakketwoorden en vraag de leerlingen wat de de wij-, jullie- en zij-vorm verleden tijd is.
- Doe de oefening(en).
- Vraag de leerlingen hoe de verkorte schrijfaanwijzing in de leerwerkschriften eruit zal zien. Wat moet er in elk geval in staan?
- Kijk samen naar de korte schrijfaanwijzing in de leerwerkschriften en bespreek deze met de leerlingen.
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

15

Verwerking

Opdracht 1 Door het invullen van het schema oefenen de leerlingen in deze opdracht met zowel de stam, de ik-vorm, als met de wij-, jullie- en zij-vorm in de verleden tijd.

Maat Vergelijkbaar met Basis, maar de leerlingen geven met groen en rood aan of de laatste klank van de stam wel of niet in 't kofschip zit.

Opdracht 2 De leerlingen oefenen in acht zinnen het herkennen van de persoonsvorm en het schrijven van de woordenboekvorm.

Maat De leerlingen oefenen in zes korte zinnen het herkennen van de wij-, jullie- en zij-vorm verleden tijd en het schrijven van de woordenboekvorm.

Opdracht 3 De leerlingen schrijven een e-mail waarin ze werkwoorden in de verleden tijd toepassen in de wij-, jullie- of zij-vorm.

5

Reflectie

- Doe de reflectieoefening(en) op het digibord.
- Laat een leerling die de cheeta-opdracht gemaakt heeft zijn e-mailbericht voorlezen. De anderen geven bij elk werkwoord aan om welke vorm van het werkwoord het gaat.
- Kijk voor de antwoorden op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Opdracht 1

Spellingsterk

Laat de leerlingen een verhaal of strip schrijven waarin ze zo veel mogelijk werkwoorden en werkwoordsvormen uit het schema gebruiken.

Opdracht 2

Dyslexie

Vorm tweetallen. Een spellingsterke leerling leest de zinnen voor. De leerlingen maken de opdracht in hun eigen leerwerkschrift.

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 2

De leerlingen lezen samen eerst de instructie. Leerling 1 leest de zin voor en benadrukt het werkwoord. Leerling 2 luistert, noemt de persoonsvorm en zegt de woordenboekvorm. Ze wisselen van rol tot alle zinnen besproken zijn. Dan maken ze allebei de opdracht, ruilen van leerwerkschrift en kijken elkaars werk na.

Compactroute

Opdracht 1 en 3.

Wp13 Les 3 Werkwoordspelling

Lesdoel

- De leerling oefent de woorden uit les 1 en bedenkt zelf de verleden tijd meervoud van nieuwe werkwoorden.

Lesvoorbereiding

- Bekijk woordpakket 13.
- Zet les 3 klaar op het digibord.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat

Woordpakket 13

Les 3

Werkwoordspelling

- Ik oefen de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden.
- Ik denk zelf de **verleden tijd** meervoud van nieuwe werkwoorden.

1 Vul de verleden tijd in.
Vul de persoonsvorm **verleden tijd** meervoud van het werkwoord in.

- melden Gisteren meldden twee werknemers zich ziek.
- ontwaken Mijn ouders ontwaakten pas om tien uur.
- schrobben De schoonmakers schrobben de vloer.
- gooien De kinderen gooiden het blikje in de afvalbak.
- knikken Wij knikten toen hij vroeg of we het naar onze zin hadden.
- feesten feestten jullie de hele nacht door?
- haasten Ze haastten zich om de trein te halen.
- besteden besteden jullie veel tijd aan het werkstuk?

2 Bedenk een rijmwoord bij de verleden tijd meervoud.

- Kies vijf werkwoorden uit het woordpakket.
- Vul ze in de **verleden tijd** meervoud in.
- Bedenk bij elk werkwoord twee rijmwoorden die erop rijmen.

Voorbeeld: klaften – stapten – trapten

Meerdere antwoorden mogelijk.

9

1 Bedenk bij elk plaatje twee zinnen met de werkwoorden.
Gebruik in elke zin de wij/jullie/zij-vorm in de **verleden tijd**. Vul de zinnen in.

reizen + wachten

melden + beroven

10

doorgeven + weten

4 Bedenk een gedichtje.

- Kijk naar de nieuwe werkwoorden bij opdracht 2.
- Maak met drie werkwoorden die rijmen een gedichtje in de **verleden tijd**.

Meerdere antwoorden mogelijk.

11

LEERWERKSCHRIFT blz. 9 – 10 – 11

Woordpakket 13

Les 3

Werkwoordspelling

- Ik oefen de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden.
- Ik denk zelf de **verleden tijd** meervoud van nieuwe werkwoorden.

1 Kies de verleden tijd.
Onderstreep het juiste werkwoord in de zin.
Vul de persoonsvorm **verleden tijd** in.

- Gisteren meldden | melden zij zich ziek. zij meldden
- Mijn ouders ontwaakten | ontwaken gisteren erg laat. zij ontwaakten
- De schoonmakers schrobben | schrobben de vloer. zij schrobben
- Wij gooiden | gooien het blikje in de afvalbak. wij gooiden
- Feesten | feestten jullie gisteren ook? jullie feestten
- Zij haastten | haasten zich om de trein te halen. zij haastten
- De kinderen wendden | wenden zich tot de leerkracht. zij wendden
- Besteden | besteden jullie veel tijd aan je werk? jullie besteden

2 Kies vijf werkwoorden uit het woordpakket.
Vul de **verleden tijd** meervoud van de werkwoorden in.
Bedenk bij elk werkwoord een rijmwoord dat erop rijmt.
Vul de rijmwoorden ook in.

Voorbeeld: klaften – stapten

Meerdere antwoorden mogelijk.

9

1 Vul bij elk plaatje twee zinnen in met de werkwoorden.
Gebruik in elke zin de wij/jullie/zij-vorm in de **verleden tijd**. *Meerdere antwoorden mogelijk.*

Kies uit: reizen | wachten | rennen | verbazen | beroven | reageren | vertellen | luisteren

zin 1 _____

zin 2 _____

zin 1 _____

zin 2 _____

10

zin 1 _____

zin 2 _____

4 Bedenk een gedichtje.

- Kijk naar de nieuwe werkwoorden bij opdracht 2.
- Maak met twee werkwoorden die op elkaar rijmen een gedichtje in de **verleden tijd**.

Meerdere antwoorden mogelijk.

11

LEERWERKSCHRIFT MAAT blz. 9 – 10 – 11

Lesinhoud

5

Introductie

- Ga naar het digibord en doe de oefening(en).
- Vraag waarom 't kofschip als geheugensteun wordt gebruikt. (Het gaat om de medeklinkers in dit woord. Eindigt de klank van de stam op t, k, f, s of p, dan komt er in de verleden tijd ten achter de ik-vorm.) Herhaal ook dat werkwoorden met ch altijd de ik-vorm + ten krijgen in de verleden tijd. Vraag of de leerlingen het makkelijk vinden om 't kofschip toe te passen. Waarom wel of niet?
- Bespreek kort het leerdoel met de leerlingen.

Instructie

- Toon de schrijfaanwijzing en bekijk de stappen die gezet moeten worden om de verleden tijd meervoud te maken.
- Laat enkele leerlingen nu in eigen woorden vertellen waar ze aan moeten denken als ze verleden tijd maken. Noem enkele nieuwe werkwoorden waarop de leerlingen de stappen toepassen (blaffen, verbazen, posten, scheiden en vermoorden).
- Doe de oefening(en).
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

15

Verwerking

Opdracht 1 De leerlingen oefenen de verleden tijd meervoud door in elke zin de persoonsvorm verleden tijd meervoud van het werkwoord in te vullen.

Maat De leerlingen oefenen de verleden tijd meervoud door in elke zin de goede persoonsvorm verleden tijd te kiezen.

Opdracht 2 Door te rijmen op de verleden tijd meervoud bedenken de leerlingen nieuwe werkwoorden in de verleden tijd.

Opdracht 3 De leerlingen maken zinnen in de verleden tijd bij de afbeeldingen. Zo passen ze de verleden tijd van nieuwe werkwoorden toe.

Opdracht 4 Door het maken van kleine gedichtjes met de nieuwe werkwoorden uit opdracht 2 oefenen de leerlingen op creatieve wijze de betekenis en schrijfwijze van de persoonsvorm verleden tijd.

5

Reflectie

- Bespreek opdracht 3 met behulp van het digibord.
- Kijk voor de antwoorden op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Opdracht 2

Spellingsterk

Laat de leerlingen met elk nieuw werkwoord een zin maken in de verleden tijd.

NT2

Is de betekenis van de nieuwe werkwoorden bekend bij de leerlingen? Beeld – indien mogelijk – samen met de leerlingen de werkwoorden uit.

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 2

Twee leerlingen maken allebei een lijstje met vijf andere werkwoorden in de verleden tijd meervoud uit het woordpakket. Ze ruilen van leerwerkschrift en vullen achter elk werkwoord één nieuw rijmwoord in. Daarna ruilen ze weer, lezen het nieuwe woord en bedenken er nog één bij.

Compactroute

Opdracht 2 en 3.

Wp13 Les 4 Werkwoordspelling

Lesdoelen

- De leerling kan de verleden tijd meervoud van werkwoorden nu goed schrijven.
- De leerling kan de woorden uit blok 2 nog goed schrijven.

Lesvoorbereiding

- Bekijk woordpakket 5, 6, 7 en 8.
- Zet les 4 klaar op het digibord.

Material

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat
- groeischrift of scoreblad Spelling

Woordpakket 13

Les 4

pit
stop

Dit kan ik nog

- Ik herhaal woorden uit blok 2.

Dit kan ik nu

- Ik kan de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden nu goed schrijven.
- Ik kan woorden uit blok 2 nog goed schrijven.

Dit kan ik nog

1 Wat staat er onder de vlek?

1 avontur <u>in</u>	Mijn vriend beleefde veel spannende <u>avonturen</u> .
2 dubb <u>el</u>	Ik lig soms <u>dubbel</u> van het lachen.
3 taf <u>el</u> pot <u>en</u>	Een tafel heeft meestal vier <u>tafelpoten</u> .
4 modd <u>er</u> vett <u>e</u>	Houd je van <u>moddervette</u> oliebonen?
5 woonkam <u>er</u>	Het licht in de <u>woonkamer</u> doet het niet meer!

2 Vul de zin in het meervoud in. Je kunt er nu bij denken, Kijk eerst naar het voorbeeld.

1 <u>Ik vind de trui niet mooi.</u>	<u>Wij vinden de trui niet mooi.</u>
2 Ik beef van schrik.	<u>Wij beven van schrik.</u>
3 Zij verhuist binnenkort naar Spanje.	<u>Zij verhuizen binnenkort naar Spanje.</u>
4 Je graaft met een schop in de grond.	<u>Julie graaft met een schop in de grond.</u>
5 Zij kiest voor de blauwe strik.	<u>Zij kiezen voor de blauwe strik.</u>

12

3

Maak woorden door de lijnen te volgen.

Vul de woorden in en maak met vier woorden een zin.

co	ci	con	cen	cij	pro	nar	cur
----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

cent	fer	sus	la	troen	traal	tant	cis
------	-----	-----	----	-------	-------	------	-----

cola..... cijfer.....

citraan..... procent.....

centant..... narcis.....

centraal..... cursus.....

1

2

3

4

13

Dit kan ik nu

Zo schrijf ik het goed

l ?

✓ ✗

1 _____ _____

2 _____ _____

3 _____ _____

4 _____ _____

5 _____ _____

6 _____ _____

7 _____ _____

8 _____ _____

9 _____ _____

10 _____ _____

Woorden uit blok 2

l ?

✓ ✗

1 _____ _____

2 _____ _____

3 _____ _____

4 _____ _____

5 _____ _____

14

LEERWERKSCHRIFT blz. 12 – 13 – 14

Woordpakket 13

Les 4

Dit kan ik nog

- Ik herhaal woorden uit blok 2.

Dit kan ik nu

- Ik kan de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden nu goed schrijven.
- Ik kan woorden uit blok 2 nog goed schrijven.

Dit kan ik nog

1

Wat zie je op de plaatjes?

Vul het aantal en het woord in het meervoud in. Denk aan de **letterzetter** en **lettervoer**.

Kies uit: **hondenkoll** | **tafelpool** | **lantaarpaal**

drie **lantaarpalen**

twee **hondenhokken**

vier **tafelpoten**

2

Vul de persoonsvorm meervoud van het vetgedrukte werkwoord in.

Je kunt er nu bij denken. Kijk eerst naar het voorbeeld.

Ik begin altijd als eerste te zingen. De buurman hakt de boom om. Begin jij maar eerst met dat spel. De geit mekkert in de wei. Je bevat nog niet wat er gebeurd is.	Wij <u>beginnen</u> De buurmannen <u>hakken</u> Julie <u>begint</u> De geiten <u>mekken</u> Julie <u>bevat</u>
--	--

pit
stop

3 De kinkers zijn weg.

1 Vul het woord goed in.

2 Kies twee woorden en maak daarmee een zin.

c.e.t.s - cactus

c.f.s.s - cursus

c.f.r.n - cirioen

d.e.m.b.r - december

p.r.n.c.p. - principe

1

2

Dit kan ik nu

1

?

✓

x

1

☐

.....

☐

.....

2

☐

.....

☐

.....

3

☐

.....

☐

.....

4

☐

.....

☐

.....

5

☐

.....

☐

.....

6

☐

.....

☐

.....

7

☐

.....

☐

.....

8

☐

.....

☐

.....

9

☐

.....

☐

.....

10

☐

.....

☐

.....

1

?

✓

x

1

☐

.....

☐

.....

2

☐

.....

☐

.....

3

☐

.....

☐

.....

4

☐

.....

☐

.....

5

☐

.....

☐

.....

Goed!

14

LEERWERKSCRIFT MAAT blz. 12 – 13 – 14

Lesinhoud

5

Introductie Dit kan ik nog

- Ga naar het digibord en doe de oefening(en).
- Bespreek kort de leerdoelen met de leerlingen.

Instructie Dit kan ik nog

- Doe de oefening(en).
- Herhaal kort de spellingcategorieën van blok 2. Laat de leerlingen bij elke categorie enkele woordpakketwoorden noemen.
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

5

Verwerking Dit kan ik nog

Opdracht 1 De leerlingen herhalen woorden uit woordpakket 8 met de letterzetter en de letterrover. Ze bedenken welke letter onder de vlek staat en vullen het woord in de zin in.

Maat De leerlingen herhalen woorden uit woordpakket 8 met de letterzetter en de letterrover. Ze vullen bij elke afbeelding het aantal en de meervoudsvorm in.

Opdracht 2 De leerlingen vullen de zinnen in het meervoud in en herhalen zo werkwoorden uit woordpakket 5.

Maat De leerlingen vullen de persoonsvorm meervoud van de werkwoorden in en herhalen zo werkwoorden uit woordpakket 5.

Opdracht 3 De leerlingen maken woorden door de lijnen te volgen en herhalen zo woorden uit woordpakket 6 en 7, waarbij de c klinkt als /s/ of /k/. Ze gebruiken daarna de woorden in een functionele context door zinnen te maken.

Maat De leerlingen maken woorden door de ontbrekende klinkers toe te voegen en herhalen zo woorden uit woordpakket 6 en 7, waarbij de c klinkt als /s/ of /k/. Ze gebruiken daarna de woorden in een functionele context door zinnen te maken.

10

Dictee

- Neem het dictee af.
- Aanwijzingen voor de afname van het dictee staan in Handleiding Algemeen.

5

Reflectie

- De leerlingen vullen in het groeischijf of op het scoreblad Spelling in hoeveel woorden ze goed hadden.
- Laat op een aantal dicteewoorden de schrijfaanwijzing toepassen.
- Kijk voor de antwoorden op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Instructie

Leerwerkschrift Maat

Laat spellingzwakke leerlingen vooraf de remediëerbladen van blok 2 maken.

Opdracht 1

Leerwerkschrift Maat en NT2

Controleer of de leerlingen de opdracht goed hebben begrepen. Doe bij de eerste zin voor hoe het meervoud gemaakt moet worden.

Compactroute

Alle opdrachten.

Woorddictee

Dit kan ik nog

- 1 De leerlingen **goiden** sneeuwballen naar elkaar.
Schrijf de zij-vorm vt op: goiden.
- 2 De meisjes **ontwaakten** al om zes uur.
Schrijf de zij-vorm vt op: ontwaakten.
- 3 Wij **besteedden** al ons zakgeld aan snoep.
Schrijf de wij-vorm vt op: besteedden.
- 4 Jullie **verbrandden** alle losse takken in de haard.
Schrijf de jullie-vorm vt op: verbrandden.
- 5 De meisjes **feesten** tot middernacht. *Schrijf de zij-vorm vt op: feesten.*
- 6 De kinderen **pesten** de hond. *Schrijf de zij-vorm vt op: pestten.*
- 7 Wij **schrobben** de kauwgom van de vloer.
Schrijf de wij-vorm vt op: schrobben.

- 8 Maaie en Els **schreeuwden** van vreugde.
Schrijf de zij-vorm vt op: schreeuwden.
- 9 Wij **vermoedden** al dat er iets niet klopte.
Schrijf de wij-vorm vt op: vermoedden.
- 10 Jullie **haastten** je om de bus te halen.
Schrijf de jullie-vorm vt op: haastten.

Dit kan ik nog

Woorden uit blok 2

- 1 **De cipier** deed de deur achter de gevangene dicht.
- 2 Later word ik **conducteur**.
- 3 Wat heb je mooie **oorbellen** in!
- 4 Deze nieuwe keuken heeft de modernste **apparaten**.
- 5 Wij **vluchten** voor die enge honden. *Schrijf de wij-vorm tt op: vluchten.*

Wp14 Les 1

Woorden die eindigen op ig en lijk

Lesdoel

- De leerling leert meer woorden schrijven die eindigen op ig en lijk.

Lesvoorbereiding

- Bekijk woordpakket 14.
- Zet les 1 klaar op het digibord.
- Combinatiegroep: print de start- en afsluitopdracht bij deze les.
- Preteaching*: zie de aanwijzingen bij Extra instructie.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat
- combinatiegroep: printblad Start- en afsluitopdracht

Woordpakket 14

Les 1

Woorden die eindigen op ig en lijk

• Ik leer meer woorden schrijven die eindigen op ig en lijk.

Ook-zo-woorden

eigenlijk	duidelijk	slaperig	toevallig
persoonlijk	vreselijk	houtenig	armoedig
het uiterlijk	omstreefselijk	westerig	verstandig
belachelijk	afschuwelijk	krachtig	kwaadaardig
onmogelijk	ongemakkelijk	geweldig	geheimzinnig

Schrijf het ook-zo-stukje altijd hetzelfde.

Ijk/lijk

1. Luister naar het woord in je hoofd.
2. Hoor je /ugi/ zonder klemtoon aan het eind van het woord? Schrijf dan **ig**.
Hoor je /lijk/ zonder klemtoon aan het eind van het woord? Schrijf dan **lijk**.
ig en **lijk** zijn ook-zo-stukjes.
Je schrijft ze altijd hetzelfde.
3. Lees nog een keer na of je het woord goed geschreven hebt.

Voorbeeld:

Je hoort /geheimzinnig/, je schrijft geheimzinnig.

ge heim zin nig

Je hoort /eigenlijk/, je schrijft eigenlijk.

ei gen lijk

1. Bekijk samen het woordpakket en de schrijfaanwijzing.

2. Vul woorden met /ugi/ of /lijk/ goed in.

1. Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.
2. Leerling 2: kies een woord en lees het voor.
3. Zeg de klankgroep met de klemtoon extra hard.
4. Leerling 1: luister goed, hoor je /ugi/ of /lijk/ wat zachter?
5. Vul het woord met het ook-zo-stukje in.
6. Doe dit met nog zeven andere woorden.
7. Ruil om en doe hetzelfde met acht andere woorden.
8. Kijk samen na en verbeter.

Meerdere antwoorden mogelijk.

3. Onthoud zo veel mogelijk woorden.

1. Kijk allebei naar het woordpakket. Leer zo veel mogelijk woorden uit je hoofd.
2. Zorg dat jullie het woordpakket daarna niet meer kunnen zien.
3. Leerling 1: noem een woord.
4. Leerling 2: vul het woord in.
5. Ruil om en doe hetzelfde.
6. Ga door tot één van beiden geen nieuw woord meer weet.
7. Kijk samen na en verbeter.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bekijk het woordpakket bij les 1 om de woorden na te kijken.

4. Raad het woord.

Kies allebei drie woorden uit het woordpakket. Geef om de beurt een omschrijving van het woord. De ander probeert het woord te raden en vult het in.

Voorbeeld: Jouw woord: **persoonlijk**.
Je zegt: 'Het gaat om mij.'

Meerdere antwoorden mogelijk.

Lesinhoud

10

Introductie

- Ga naar het digibord en doe de oefening(en).
- Zeg: 'Vind je het eigenlijk niet geweldig om nieuwe woorden te leren?' Vraag de leerlingen welke woorden met /ug/ en /luk/ ze horen. Laat de woorden op het bord schrijven.
- Bespreek kort het leerdoel met de leerlingen.

Instructie

- Vraag welke woorden de leerlingen nog meer kennen met de ook-zo-stukjes ig en lijk. Laat ze woorden noemen en opschrijven.
- Kijk samen naar de schrijfaanwijzing en laat deze voorlezen. Bespreek de voorbeelden.
- Leg uit dat de schrijfwijze van woorden op ig en lijk ook te maken heeft met de klemtoon. Krijgen /ug/ en /luk/ aan het einde van een woord geen klemtoon (en staan ze bij een stemtrap op de lage tree), dan zijn het ook-zo-stukjes en schrijf je ig en lijk. Krijgt /luk/ wel klemtoon (zoals in geluk), dan schrijf je het zoals je het hoort.
- Doe de oefening(en).
- Leg uit dat bijvoeglijke naamwoorden op ig en lijk vaak afgeleid zijn van een zelfstandig naamwoord. Bijvoorbeeld: waterig – het water, krachtig – de kracht, persoonlijk – de persoon. Vertel de leerlingen dat bij woorden op ig die eerst twee klinkers hadden, de letterover is geweest: slaap – slaperig.
- Besteed nog even extra aandacht aan de schrijfwijze van het woord *onmiddellijk*: dubbel d en dubbel l.
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.
- Wijs op de poster deze spellingcategorie aan.

10

Verwerking

Opdrachten zijn gelijk voor het leerwerkschrift en het leerwerkschrift Maat.

Opdracht 2 Door goed te luisteren en de woorden met de ook-zo-stukjes in te vullen, oefenen de leerlingen de schrijfwijze van de woordpakketwoorden.

Opdracht 3 De leerlingen oefenen de schrijfwijze van de woorden door zo veel mogelijk woordpakketwoorden uit hun hoofd te noemen en in te vullen.

Opdracht 4 De leerlingen raden woordpakketwoorden aan de hand van de omschrijving van een klasgenoot en vullen de woorden in.

5

Reflectie

- Doe de reflectieoefening(en) op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Preteaching

Laat de spellingzwakke leerlingen het woordpakket van tevoren doorlezen. Kijk samen naar de woorden en plaats enkele woordpakketwoorden op stemtrappen. Geef aan dat /ug/ en /luk/ geen klemtoon krijgen en geschreven worden als ig en lijk, als ze op de lage tree staan.

Instructie

NT2

Bekijk de woorden met de leerlingen. Stel vragen waarin je een woordpakketwoord gebruikt. (Ben je nog *slaperig* vanmorgen? Ik houd niet van *geheimzinnig* gedoe, jij wel?) Controleer aan de hand van de antwoorden of de betekenis bekend is. De leerlingen schrijven drie moeilijke woorden die eindigen op ig, en drie moeilijke woorden die eindigen op lijk, met betekenis op. Geef nog aan dat het woord *geweldig* niet afgeleid is van het zelfstandig naamwoord *het geweld*.

Opdracht 2

Spellingsterk

Laat de leerlingen met enkele woorden een zin maken.

Dyslexie

De leerlingen schrijven de woorden in twee rijtjes in hun leerwerkschrift: één rijtje met woorden op ig en één rijtje met woorden op lijk.

Compactroute

Opdracht 3.

Combinatiegroep

Startopdracht combinatiegroep

De leerlingen kleuren woorden die eindigen op ig en lijk in de tekst.

Afsluitopdracht combinatiegroep

De leerlingen vullen het goede ook-zo-stukje in.

Wp14 Les 2

Woorden die eindigen op ig en lijk

Lesdoel

- De leerling oefent meer woorden die eindigen op ig en lijk.

Lesvoorbereiding

- Bekijk woordpakket 14.
- Zet les 2 klaar op het digibord.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat

Woordpakket 14
Les 2

Woorden die eindigen op ig en lijk
Ik oefen meer woorden die eindigen op ig en lijk.

Schrijf(aanwijzing)
Hoor je [ig] zonder klemtoon aan het eind van het woord?
Schrijf dan **ig**.
Hoor je [lijk] zonder klemtoon aan het eind van het woord?
Schrijf dan **lijk**.

1 Lees het dagboek in geheimschrift.
1 Welk teken staat voor ig en welk voor lijk?
2 Vul het teken in.
3 Vul daarna het hele woord in.
ig = **O** lijk = **A**
1 EigenA vond ik het maar gek van mijzelf. **eigenlijk**
2 Maar die hond blafte zo kwaadaardO. **kwaadaardig**
3 Ik begon onmiddellA te rennen. **onmiddellijk**
4 ToevalO stond er een paaltje in de weg. Daar liep ik tegenop. **socially**
5 Daar lag ik dan, languit op straat! Ik voelde me zo belacheA! **belachelijk**
6 De hond viel best mee. Hij kwispelde krachtO met zijn staart en likte me. **krachtig**
7 Het was onmogelA om een hekel aan hem te hebben. **onmogelijk**

2 Wat staat er onder de vlek?
Vul de hele woorden in.
1 slape **I** Ik ga naar bed, ik ben zo **slaperig**
2 wate **I** Deze tomaat is niet lekker, hij is heel **waterig**
3 armoe **I** De zwerver ziet er heel **armoedig** uit met zijn oude kleren.
4 geheimzini **I** Waarom fluister je? Doe niet zo **geheimzinnig**
5 uter **I** Zij ziet er nog heel goed uit, ze heeft een knap **uiterlijk**

21

3 Maak zelf een geheimschrift met zes woorden uit het woordpakket.
1 Bedenk een teken voor ig en voor lijk.
2 Vul de woorden in geheimschrift in een zin in.
3 Laat de zin lezen aan een klasgenoot.
Kan je klasgenoot het woord raden?
Meerdere antwoorden mogelijk

22

LEERWERKSCHRIFT blz. 21 – 22

Woordpakket 14
Les 2

Woorden die eindigen op ig en lijk
Ik oefen meer woorden die eindigen op ig en lijk.

Schrijf(aanwijzing)
Hoor je [ig] zonder klemtoon aan het eind van het woord?
Schrijf dan **ig**.
Hoor je [lijk] zonder klemtoon aan het eind van het woord?
Schrijf dan **lijk**.

1 Welk woord staat er?
Lees het dagboek in het geheimschrift. Vul het hele woord in.
♥ = ig ♦ = lijk
1 EigenA vond ik het maar gek van mijzelf. **eigenlijk**
2 Maar die hond blafte zo kwaadaard♥. **kwaadaardig**
3 Ik begon onmiddellA te rennen. **onmiddellijk**
4 Toeval♥ stond er een paaltje in de weg. Daar liep ik tegenop. **socially**
5 Daar lag ik dan, languit op straat! Ik voelde me zo belacheA! **belachelijk**
6 De hond viel best mee. Hij kwispelde kracht♥ met zijn staart en likte me. **krachtig**
7 Het was onmogelA om een hekel aan hem te hebben. **onmogelijk**

2 Kijk naar de woorden. Bedenk welk woord in de zin past.
Leg een blaadje over de woorden en vul ze in. Niet spelen.
Kies uit: waterig | geheimzinnig | armoedig | uiterlijk | slaperig
1 De zwerver ziet er heel **armoedig** uit met zijn oude kleren.
2 Deze tomaat is niet lekker, hij is heel **waterig**
3 Ik ga naar bed, ik ben zo **slaperig**
4 Waarom fluister je? Doe niet zo **geheimzinnig**
5 Zij ziet er nog heel goed uit, ze heeft een prima **uiterlijk**

21

3 Bedenk een elfje.
Gebruik in elke zin een woord uit het woordpakket.
1 Vul op de eerste regel één woord in.
2 Vul twee woorden op regel 2 in.
3 Vul drie woorden op regel 3 in.
4 Vul vier woorden op regel 4 in.
5 Vul één woord op regel 5 in.
*Voorbeeld: onmogelijk en geheimzinnig
hij is slaperig
maar toch ook krachtig
geweldig*
Meerdere antwoorden mogelijk

22

LEERWERKSCHRIFT MAAT blz. 21 – 22

Lesinhoud

5

Introductie

- Ga naar het digibord en doe de oefening(en).
- Noem een zelfstandig naamwoord. De leerlingen noemen daar een woordpakketwoord bij. (de persoon – persoonlijk, het water – waterig, de afschuw – afschuwelijk, de kracht – krachtig, het verstand – verstandig, de armoede – armoedig, het toeval – toevallig, de slaap – slaperig)
- Bespreek kort het leerdoel met de leerlingen.

Instructie

- Herhaal nog eens kort hoe je woorden die eindigen op /ug/ en /luk/ schrijft: met ig en lijk. Vraag de leerlingen wat klemtoon hiermee te maken heeft. (Hoor je /ug/ of /luk/ zonder klemtoon aan het eind van een woord? Schrijf dan ig of lijk.)
- Doe de oefening(en).
- Kijk samen naar de korte schrijfaanwijzing in de leerwerkschriften en bespreek deze met de leerlingen.
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

15

Verwerking

Opdracht 1 De leerlingen ontcijferen het geheimschrift en oefenen de schrijfwijze van woorden op ig en lijk.

Maat Vergelijkbaar met Basis, maar de betekenis van de tekens is gegeven.

Opdracht 2 De leerlingen bedenken welk ook-zo-stukje onder de vlek staat en vullen het woord in de zin in. Zo oefenen ze de schrijfwijze en de betekenis van de woorden.

Maat De leerlingen lezen de woorden, dekken het af en vullen ze in de goede zin in. Zo oefenen ze de schrijfwijze en de betekenis van de woorden.

Opdracht 3 De leerlingen bedenken zelf een geheimschrift voor woorden op ig en lijk. Ze oefenen met de schrijfwijze van de woordpakketwoorden.

Maat Door het maken van een elfje oefenen de leerlingen op een creatieve manier met de schrijfwijze en betekenis van de woordpakketwoorden.

5

Reflectie

- Bespreek opdracht 2 met behulp van het digibord.
- Vraag welke woordpakketwoorden de leerlingen nog moeilijk vinden en pas samen nog eens de schrijfaanwijzing op deze woorden toe.
- Kijk voor de antwoorden op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Opdracht 1

Leerwerkschrift Maat

Laat de leerlingen de woorden op lijk rood kleuren en de woorden op ig blauw.

Dyslexie

Lees voorafgaand aan de les de tekst alvast een keer voor.

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 2

leerwerkschrift Maat

Deze opdracht kan ook mondeling gemaakt worden. Beide leerlingen krijgen één minuut (zandloper of stopwatch) om de woorden van Kies uit voor zichzelf te lezen en te onthouden. Leerling 1 doet zijn leerwerkschrift Maat dicht en leerling 2 leest een zin voor. Leerling 1 luistert goed en zegt het goede woord. Dan wisselen ze van rol; leerling 1 leest nu de volgende zin voor.

Compactroute

Opdracht 2 en 3.

Wp14 Les 3

Woorden die eindigen op ig en ijk

Lesdoel

- De leerling oefent de woorden uit les 1 en bedenkt zelf nieuwe woorden die eindigen op ig en ijk.

Lesvoorbereiding

- Bekijk woordpakket 14.
- Zet les 3 klaar op het digibord.

Materiaal

- digibord
- leerwerkschrift
- leerwerkschrift Maat

Woordpakket 14

Les 3

Woorden die eindigen op ig en ijk

- Ik oefen meer woorden die eindigen op ig en ijk.
- Ik bedenkt zelf nieuwe woorden die eindigen op ig en ijk.

1 Haal twee woorden uit de bloemen.
Vul de woorden eronder in.

<u>duidelijk</u>	<u>vroeslijk</u>
<u>afschuwelijk</u>	<u>persoonlijk</u>

<u>verstandig</u>	<u>slaperig</u>
<u>armoedig</u>	<u>houderig</u>

2 Maak nieuwe woorden met de ook-zo-stukjes ig of ijk.
Vul het woord in de goede zin in.

- gevaar... gevaarlijk ... Dat meisje is heel onaardig ... en kattig.
- moel... moelijk ... Bij het huwelijk ... droeg ik mijn mooiste kleren.
- einde... eindelijk ... 'Het is nogal merkwaardig ... dat jullie evenveel fouten hebben', zei de leraar.
- griezel... griezelig ... Vandaag is de feestelijke ... opening.
- onaard... onaardig ... Onze vakantie was erg avontuurlijk ... met dat wildwatervaren en parachutespringen.
- feeste... feestelijk ... Wat een enge, griezelige ... film.
- huwe... huwelijk ... Eindelijk ... daar ben je, ik wacht al een uur!
- avontuur... avontuurlijk ... Die wond ziet er heel akelig ... uit.
- merkwaard... merkwaardig ... Deze sommen zijn best moelijk ...
- akel... akelig ... Door het rode stoplicht lopen, is gevaarlijk ...

3 Maak drie tegenstellingen.

1 Kies woorden uit het woordpakket of nieuwe woorden uit opdracht 1, waar je en voor kunt zetten.

2 Vul de tegenstellingen in.

Meerdere antwoorden mogelijk

Bijvoorbeeld:

gevaarlijk - ongevaarlijk

persoonlijk - onpersoonlijk

duidelijk - onduidelijk

verstandig - overstandig

LEERWERKSCHRIFT blz. 23 - 24

Woordpakket 14

Les 3

Woorden die eindigen op ig en ijk

- Ik oefen meer woorden die eindigen op ig en ijk.
- Ik bedenkt zelf nieuwe woorden die eindigen op ig en ijk.

1 Haal twee woorden uit de bloemen.
Vul de woorden eronder in.

<u>duidelijk</u>	<u>vroeslijk</u>
<u>afschuwelijk</u>	<u>persoonlijk</u>

<u>verstandig</u>	<u>slaperig</u>
<u>armoedig</u>	<u>houderig</u>

2 Kijk naar de woorden. Bedenk welk woord in de zin past.
Leg een blaadje over de woorden en vul ze in. Niet spieken.
Kleur de ook-zo-stukjes ig en ijk blauw.

Kies uit: akel | merkwaardig | huwel | griezelig | gevaar | feestelijk | moe | avontuur | einde | onaardig

- Het afdalen van de berg was erg gevaarlijk ... want het was glad.
- Deze sommen zijn best moelijk ... ik heb er maar zes goed.
- Eindelijk ... daar ben je, ik wacht al een uur!
- Wat een enge, griezelige ... film.
- Dat meisje is heel onaardig ... en kattig.
- Vandaag is de feestelijke ... opening van de winkel.
- Zij droeg nieuwe kleren bij het huwelijk ... van haar tante.
- Deze vakantie is erg avontuurlijk ... met dat wildwatervaren.
- 'Het is merkwaardig ... dat jullie evenveel fouten hebben', zei de leraar.
- Die wond ziet er heel akelig ... uit.

3 Maak twee tegenstellingen.

1 Kies woorden uit het woordpakket of nieuwe woorden uit opdracht 1, waar je on voor kunt zetten.

2 Vul de tegenstellingen in.

Voorbeeld: gemakkelijk - ongemakkelijk

Meerdere antwoorden mogelijk

Bijvoorbeeld:

gevaarlijk - ongevaarlijk

persoonlijk - onpersoonlijk

duidelijk - onduidelijk

verstandig - overstandig

LEERWERKSCHRIFT MAAT blz. 23 - 24

Lesinhoud

5

Introductie

- Ga naar het digibord en doe de oefening(en).
- Kunnen de leerlingen nog meer nieuwe woorden noemen die eindigen op ig of lijk? Laat ze eventueel in een boek of tijdschrift kijken.
- Bespreek kort het leerdoel met de leerlingen.

Instructie

- Toon de schrijfaanwijzing op het digibord en laat de leerlingen deze in eigen woorden samenvatten. (Hoor je /ug/ of /luk/ zonder klemtoon aan het eind van een woord? Schrijf dan ig of lijk.)
- Vraag de leerlingen enkele woordpakketwoorden nadrukkelijk uit te spreken met de klemtoon.
- Geef de leerlingen een paar minuten de tijd. Laat ze zo veel mogelijk woorden op ig en lijk opschrijven. Wie heeft de meeste woorden? Welke nieuwe woorden zitten erbij? Vraag de leerlingen waar ze op letten als ze deze woorden schrijven. (Ik hoor ..., ik schrijf)
- Doe de oefeningen(en).
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

15

Verwerking

Opdracht 1 De leerlingen halen uit elke bloem twee woorden en vullen de woorden in. Ze oefenen de schrijfwijze van woorden op ig en lijk.

Opdracht 2 De leerlingen maken nieuwe woorden op ig en lijk en gebruiken deze woorden in de goede zin. Ze oefenen met de schrijfwijze en de betekenis van nieuwe woorden.

Maat De leerlingen lezen de woorden, dekken het af en vullen ze in de goede zin in. De ook-zo-stukjes kleuren ze blauw. Zo oefenen ze de schrijfwijze en de betekenis van nieuwe woorden.

Opdracht 3 De leerlingen vullen tegenstellingen in door on- voor een (nieuw) woord te plaatsen. Ze oefenen op een creatieve manier met de woorden.

5

Reflectie

- Doe de reflectieoefening(en) op het digibord.
- Kijk voor de antwoorden op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Opdracht 1

Spellingsterk

Laat de leerlingen een krantenartikel schrijven waarin ze zo veel mogelijk woorden uit deze opdracht gebruiken.

Opdracht 2

Spellingsterk

Laat de leerlingen met elk woord nog een zin bedenken.

Leerwerkschrift Maat

Help de leerlingen de nieuwe woorden te consolideren door aandacht te besteden aan de klankeigenschappen van het woord. Vraag de leerlingen naar het aantal klankgroepen. Zet eventueel enkele woorden op een stemtrap.

Coöperatieve werkvorm

Opdracht 1

Beide leerlingen nemen 1 minuut denktijd (zandloper of stopwatch) om de acht gevraagde woorden te ontdekken. Ze zeggen dan om de beurt een woord. Als ze het eens zijn, vullen ze het woord in hun leerwerkschrift in.

Compactroute

Opdracht 2 en 3.

Lesinhoud

5

Introductie Dit kan ik nog

- Ga naar het digibord en doe de oefening(en). Laat steeds vertellen bij welke categorie uit blok 2 een woord hoort en waarom.
- Bespreek kort de leerdoelen met de leerlingen.

Instructie Dit kan ik nog

- Doe de oefening(en).
- Vraag de leerlingen welk woordpakket uit blok 2 ze nog moeilijk vinden. Herhaal de verkorte schrijfaanwijzing en laat enkele voorbeeldwoorden op het digibord schrijven.
- Bekijk samen de opdrachten in de leerwerkschriften. Lees de opdrachten voor en licht ze zo nodig toe.

5

Verwerking Dit kan ik nog

Opdracht 1 De leerlingen herhalen woordpakket 6 en 7 door in een puzzel woorden met c die klinkt als /s/ of /k/ te zoeken.

Maat Vergelijkbaar met Basis, maar de woorden staan alleen horizontaal en elke beginletter is blauw.

Opdracht 2 De leerlingen bedenken of woorden met één of twee medeklinkers geschreven worden en vullen de woorden in. Zo herhalen ze woorden met de letterzetter en letterover (woordpakket 8).

Opdracht 3 De leerlingen herhalen woordpakket 5, 6 en 7 door het ontcijferen van een geheimschrift.

Maat Vergelijkbaar met Basis, maar de betekenis van de tekens is gegeven.

10

Dictee

- Neem het dictee af.
- Aanwijzingen voor de afname van het dictee staan in Handleiding Algemeen.

5

Reflectie

- De leerlingen vullen in het groeischift of op het scoreblad Spelling in hoeveel woorden ze goed hadden.
- Laat de schrijfaanwijzing op een aantal dicteewoorden toepassen.
- Kijk voor de antwoorden op het digibord.

Extra instructie / differentiatie

Instructie

Leerwerkschrift Maat

Laat spellingzwakke leerlingen vooraf van één of twee woordpakketten uit blok 2 de remedieerbladen maken.

NT2

Laat deze leerlingen de woorden uit de woordpakketten van blok 2 nogmaals doorlezen. Vraag of er nog woorden zijn waarvan ze de betekenis niet kennen. Controleer met een aantal woorden of ze de betekenis echt nog weten, bijvoorbeeld met een woord als *patronen* of *icoon*.

Compactroute

Alle opdrachten.

Woorddictee

Dit kan ik nog

- 1 Wat een **afschuwelijk** ongeluk!
- 2 Deze hond is erg **kwaadaardig**.
- 3 **Toevallig** kwam ik langs jullie huis.
- 4 Het is **geweldig** dat je een prijs gewonnen hebt.
- 5 Wat doe jij **geheimzinnig**.
- 6 Het is **onmogelijk** om boos op hem te blijven.
- 7 **Persoonlijk** vind ik dat een heel goed idee.
- 8 Mijn ogen zijn **waterig** door de harde wind.
- 9 Het is heel **verstandig** om vroeg naar bed te gaan.
- 10 Ik ga **onmiddellijk** op stap.

Dit kan ik nog

Woorden uit blok 2

- 1 Een bouwvakker gebruikt **cement** bij het metselen van een muur.
- 2 Mijn broer gaat met de bus naar **het centrum**.
- 3 Ik ga **de cursus** volgend jaar pas volgen.
- 4 Die jongens **razen** op hun crossfiets voorbij. *Schrijf de zij-vorm op:* razen.
- 5 Dat doe je weer **uitstekend**!